

[Comisia Europeană]

Cadrul European al Calificărilor:
în sprijinul învățării, muncii și mobilității transnaționale
Aniversarea a 10 ani

[Manuscris finalizat în februarie 2018

Prima ediție

Luxembourg: Publications Office of the European Union, 2018

ISBN 978-92-79-80383-3]

Cuprins

Introducere	3
CEC: ce este și cum funcționează?	4
Cum poate fi utilizat CEC și cine beneficiază de CEC?	17
Ce impact a avut CEC până acum?	21
O privire spre viitor.....	23
Acronime.....	24

Introducere

În lumea modernă în care trăim, oamenii au nevoie de un set mai cuprinzător de competențe pentru a lucra, a comunica și a avea acces la informații, produse și servicii, precum și pentru a participa la activități sociale și civice.

O mai bună înțelegere și valorificare a competențelor și calificărilor este fundamentală pentru a avea o mai bună corelare între oferta de competențe și nevoile pieței muncii. Un cadru european comun poate veni în sprijinul înțelegerii și valorificării competențelor și calificărilor. De asemenea, poate îi poate ajuta pe oameni să dobândească și să își actualizeze competențele pe parcursul vieții, pe măsură ce trec de la un nivel de educație la altul, dar și de la școală către câmpul muncii, pe teritoriul unei țări sau de la o țară la alta.

Calificările exprimă ceea ce oamenii știu, înțeleg și pot face. Pot lua forme diferite, cum ar fi o diplomă (universitară) sau un certificat (de competențe). Transparența în ceea ce privește ceea ce oamenii au învățat efectiv pentru a obține o calificare („rezultatele învățării”) este un factor cheie pentru asigurarea că cetățenii, angajatorii și furnizori de educație și formare acordă calificărilor valoarea adecvată din punct de vedere economic, social și academic.

Cadrul European al Calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții (CEC) are ca scop îmbunătățirea transparenței, comparabilității și portabilității calificărilor. CEC a fost creat în 2008 ca un cadru comun de referință pentru calificări, exprimate prin rezultate ale învățării pe nivele de calificare ierarhice. Cadrul servește drept un instrument de convertire între diferitele sisteme de calificare și nivele de calificare. Este creat în beneficiul celor care învață, a lucrătorilor, celor aflați în căutarea unui loc de muncă, angajatorilor, sindicatelor, furnizorilor de educație și formare, organismelor de recunoaștere a calificărilor, autorităților guvernamentale și organizațiilor internaționale.

Recomandarea privind CEC a fost revizuită în 2017¹, pentru a o adapta la realitatea actuală și pentru a fi pregătiți pentru provocările viitoare. Procesul de revizuire a păstrat obiectivele esențiale convenite cu zece ani în urmă de a crea transparență și încredere reciprocă în peisajul calificărilor din Europa. Revizuirea a fost una din cele 10 acțiuni stabilite prin Noua Agendă a Competențelor pentru Europa, care urmărește îmbunătățirea calității și relevanței formării, să facă competențele mai vizibile, și să îmbunătățească informarea privind competențele². Așa cu îi sugerează și numele, CEC este și unul din sistemele cadru care au ca scop facilitarea realizării principiilor Pilonului European al Drepturilor Sociale³. Primul principiu din cele 10 ale Pilonului spune că orice persoană are dreptul la educație, formare profesională și învățare pe tot parcursul vieții, inclusivă și de înaltă calitate, pentru a dobândi și menține competențe care îi permit să participe pe deplin în societate și să gestioneze cu succes tranzițiile pe piața forței de muncă.

¹ http://eur-lex.europa.eu/legal-content/EN/TXT/?uri=uriserv:OJ.C_.2017.189.01.0015.01.ENG&toc=OJ:C:2017:189:FULL

² <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1223>

³ <http://ec.europa.eu/social/pillar>

CEC: ce este și cum funcționează?

Ce este calificarea?

Cadrul European al Calificărilor definește calificarea drept „*rezultatul formal al unui proces de evaluare și validare, obținut în momentul în care o autoritate competentă stabilește că o persoană a dobândit rezultate ale învățării corespunzătoare unor standarde date*”

De ce sunt importante calificările?

Calificările servesc pentru o diversitate de scopuri. Ele semnaleză angajatorilor ceea ce ar trebui să știe, să facă și să înțeleagă posesorii acestora („rezultatele învățării”). Ar putea fi necesare pentru a avea acces la anumite profesii. Ajută autoritățile și furnizorii de educație și formare să stabilească nivelul și conținutul de învățare dobândit de o persoană. Sunt de asemenea importante pentru o persoană ca expresie a reușitelor personale. Calificările joacă un rol important în ridicarea gradului de angajabilitate, ușurând mobilitatea și îmbunătățind accesul la educație continuă.

De obicei, calificările iau forma certificatelor și diplomelor atribuite în urma procesului educațional, a formării, procesului de învățare și (uneori) activității de muncă. Conținutul și nivelul de calificare care fac parte din cadrul de asigurare a calității reprezintă surse de încredere de informații. Acționează ca un fel de monedă de schimb pe care persoanele o folosesc pentru angajare și educație viitoare.

Calificări mai transparente și comparabile între țări

Sistemele europene de educație și formare profesională sunt diverse și reflectă tradițiile naționale. Diferențele dintre ele face dificilă evaluarea a ceea ce o persoană care a obținut o calificare în altă țară știe, înțelege și poate face în contexte de învățare sau de muncă. Așadar, valoarea unei calificări acordate într-o țară nu este neapărat înțeleasă în altele, ceea ce poate periclita „încrederea” în calitatea și conținutul unei astfel de calificări. Același lucru este valabil și pentru calificările acordate în afara sistemului formal de educație și formare, precum și de organisme și organizații internaționale. Această lipsă de încredere poate afecta dezvoltarea profesională, accesul la oportunități de angajare și accesul la educație continuă, creând astfel bariere în calea mobilității pe teritoriul UE, la nivel național și internațional.

CEC este un cadru comun de referință care permite compararea cu ușurință a calificărilor obținute în țări diferite. Acesta se realizează prin sprijinirea utilizării rezultatelor învățării pentru fiecare calificare, pentru a le face mai transparente și mai ușor de înțeles. În acest fel, CEC sprijină mobilitatea transnațională a cursanților și a lucrătorilor, și promovează învățarea pe tot parcursul vieții și dezvoltarea profesională în Europa.

Ce este un cadrul al calificărilor?

Un cadru al calificărilor clasifică calificările în funcție de un set de criterii stabilite pentru nivelurile specificate de învățare atinse. Are ca scop integrarea și coordonarea calificărilor, precum și îmbunătățirea transparenței, accesibilității și calității calificărilor în relația cu piața muncii, sistemul de educație și formare profesională și societatea civilă.

Cadrele de calificare sprijină învățarea pe tot parcursul vieții (toate activitățile de învățare întreprinse de-a lungul vieții), cu scopul de a îmbunătăți cunoștințele, abilitățile/aptitudinile și competențele dintr-o perspectivă personală, civică, socială și/sau de muncă. Această definiție acoperă toată gama de învățare formală, non-formală și informală.

CEC: rezultatele învățării ca principiu general

În mod tradițional calificările au oferit informații despre durata procesului de învățare și despre instituția sau locul în care acesta a avut loc. Informațiile privind ceea ce se așteaptă de la posesorul calificării, în temeni de cunoștințe, aptitudini și competențe, au fost mai puțin obișnuite și transparente.

CEC, și toate Cadrele Naționale ale Calificărilor (CNC) care au fost referențiate la acesta, urmează o abordare bazată pe rezultatele învățării. Aceasta înseamnă că atât conținutul cât și nivelul de calificare reflectă ceea ce posesorul calificării ar trebui să știe, să înțeleagă și să poată face (rezultatele învățării).

Trecerea la rezultatele învățării crește gradul de transparență al calificărilor și comparabilitatea dintre țări dar și în interiorul țărilor (ex. între diferitele tipuri de calificări de la același nivel, sau între nivelurile diferite de calificare de același tip). Prin concentrarea pe rezultatele învățării, CEC poate ajuta cetățenii să-și găsească calea într-o lume din ce în ce mai complexă și diversă.

Abordarea bazată de rezultatele învățării sprijină, de asemenea, corelarea dintre nevoile de competențe ale pieței muncii și oferta din educație și formare, în același timp facilitând validarea învățării rezultate din diferite contexte. Punând accentul pe ceea ce știe, poate face și înțelege un cursant, rezultatele învățării ajută la deschiderea calificărilor către o mai mare varietate de rute și experiențe de învățare.

Cadrul comun de referință al descriptorilor de nivel este baza Cadrului European al Calificărilor

CEC este definit prin opt niveluri bazate pe rezultatele învățării. Descriptorii de nivel arată felul în care așteptările cu privire la cunoștințe, aptitudini, autonomie și responsabilitate cresc pe măsură ce cursanții progresează de la nivelul 1 la nivelul 8. Aceste niveluri, împreună cu descriptorii, funcționează ca o grilă de traducere și fac posibilă compararea calificărilor din țări și instituții diferite.

Descriptorii rezultatelor învățării

Descriptorii rezultatelor învățării (a se vedea pagina x) reflectă două dimensiuni: nivelurile și domeniile de învățare.

Dimensiunea „*nivel*” surprinde felul în care complexitatea rezultatelor învățării crește odată cu nivelurile de calificare. De exemplu, nivelul de autonomie pentru cel care deține o calificare de nivel 2 este mult mai scăzut decât cel cerut pentru un nivel de calificare 7.

Dimensiunea „*domenii de învățare*” distinge între „*cunoștințe*”, „*aptitudini*” și „*autonomie și responsabilitate*”, permițând ca tipuri diferite de calificări să fie clasificate pe același nivel. De exemplu, calificări cu același nivel general de rezultate ale învățării pot fi de o orientare mai academică, vocațională sau profesională.

CEC este conceput pentru a acoperi toate tipurile și nivelurile de calificare, inclusiv cele din învățământul superior, educație și formare profesională și din educația generală, precum și calificările acordate de sectorul privat sau organizațiile internaționale.

Limitele CEC

În contextul UE, politicile și acțiunile legate de competențe și calificări (cu excepția celor care dau acces la profesiile reglementate) se bazează pe articolele 165 (educație) și 166 (formarea profesională) din Tratatul privind funcționarea Uniunii Europene. Ambele articole precizează clar faptul că acțiunile UE sunt legate de încurajarea cooperării dintre statele membre și, dacă este necesar, de sprijinirea și suplimentarea acțiunii, în timp ce respectă întrutotul sistemele de educație și formare, precum și diversitatea culturală și lingvistică a acestora.

CEC nu:

- este un cadru pentru armonizarea calificărilor sau a standardelor de calificare între statele membre UE (dar poate duce la crearea de calificări similare între două sau mai multe state);
- introduce recunoașterea automată a calificărilor între statele membre UE (dar facilitează recunoașterea prin creșterea transparenței);
- este un cadru axat pe clasificarea competențelor individuale prin descriptorii bazați pe rezultatele învățării (dar CEC poate inspira și facilita evaluarea și validarea, de exemplu, a competențelor dobândite prin muncă și experiențe de viață).

Cum funcționează în practică referințierea CEC?

Recomandarea privind CEC invită statele membre să-și referințieze cadrele naționale de calificări sau sistemele la CEC, pentru a stabili o relație clară și transparentă între nivelurile naționale de calificare și cele opt niveluri CEC.

Dat fiind că CEC este în primul rând un instrument de translație, calificările nu sunt incluși în mod direct incluse în CEC. Acestea sunt incluse în schimb în Cadrele Naționale ale Calificărilor, unde nivelul și valoarea din străinătate pot fi înțelese prin raportare la cele opt niveluri ale CEC. Această translație devine vizibilă pentru cetățeni pe măsură ce nivelurile CEC sunt din ce în ce mai mult incluse în certificatele și diplomele naționale, precum și în Cadrele Naționale ale Calificărilor.

Fiecare țară care dorește să își coreleze nivelurile naționale de calificare la CEC trebuie să pregătească un raport detaliat de referințiere care să respecte cele 10 criterii de referințiere ale Cadrului european al calificărilor convenite în Anexa III la Recomandarea revizuită privind CEC.

Criteriile de referință ar trebui să garanteze faptul că CNC-urile se referă la CEC într-un mod coerent și transparent. Criteriile contribuie, de asemenea, la structurarea rapoartelor de referință, care ar trebui să includă declarații de intrare și declarații scrise din partea organismelor naționale de asigurare a calității și a experților internaționali.

Criteriile de referențiere CEC

1. Autoritățile competente stabilesc în mod clar și fac publice responsabilitățile și/sau competențele legale ale tuturor organismelor naționale relevante implicate în procesul de corelare.2.
2. Există o legătură clară și demonstrabilă între nivelurile calificărilor din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și descriptorii nivelurilor CEC.3.
3. Cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și calificările acestora sunt bazate pe principiul și obiectivul rezultatelor învățării și sunt legate de mecanisme de validare a învățării nonformale și informale, precum și de sisteme de credite, după caz.4.
4. Procedurile pentru includerea calificărilor în cadrul național al calificărilor sau pentru descrierea poziției calificărilor în sistemul național al calificărilor sunt transparente.5.
5. Sistemul (sistemele) național(e) de asigurare a calității în domeniul educației și formării profesionale se referă la cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor și este (sunt) conform(e) cu principiile de asigurare a calității specificate în anexa IV la prezenta recomandare.6.
6. Procesul de corelare include confirmarea explicită a organismelor relevante de asigurare a calității privind conformitatea raportului de corelare cu mecanismele, dispozițiile și practicile naționale relevante de asigurare a calității.7.
7. Procesul de corelare implică experți internaționali, iar rapoartele de corelare conțin o declarație scrisă referitoare la procesul de corelare, semnată de cel puțin doi experți internaționali din două țări diferite.8.
8. Autoritatea (autoritățile) competentă(e) certifică respectiva corelare a cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor cu CEC. Autoritățile competente, inclusiv centrele naționale de coordonare pentru CEC, publică un raport detaliat care descrie procesul de corelare, precum și elementele care stau la baza acestuia, și analizează separat fiecare dintre criteriile. Același raport poate fi utilizat pentru autocertificarea în temeiul Cadrului calificărilor pentru Spațiul european al învățământului superior, în conformitate cu criteriile de autocertificare ale acestuia din urmă.9. În termen de 6 luni de la corelare sau de la actualizarea raportului de corelare, statele membre și alte țări participante publică raportul de corelare și furnizează pe portalul european relevant informații relevante în scopul comparării.10.
9. După încheierea procesului de corelare, toate documentele nou eliberate în legătură cu calificări care fac parte din cadrele sau sistemele naționale ale calificărilor (de exemplu, certificate, diplome, suplimente la certificate, suplimente la diplome) și/sau cu registre ale calificărilor, eliberate de autoritățile competente, ar trebui să conțină o trimitere clară la nivelul CEC corespunzător, prin intermediul cadrelor sau sistemelor naționale ale calificărilor.

Rolul Grupului consultativ CEC (EQF Advisory Group)

Grupul consultativ pentru CEC a fost înființat în 2008 pentru a asigura coerența globală și a promova transparența și încrederea în procesul de referențiere. Rolul său a fost confirmat de Recomandarea din 2017.

Grupul este prezidat de Comisia Europeană și este compus din reprezentanți naționali (doi pentru fiecare stat membru și pentru fiecare dintre celelalte 11 țări participante), actori de pe piața forței de muncă, reprezentanți ai sectorului educației și formării, reprezentanți ai societății civile, precum și ai Consiliului Europei. Acesta este susținut de expertiza Centrului European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale (Cedefop) și a Fundației Europene pentru Formarea Profesională (ETF).

Grupul discută în detaliu fiecare raport de referențiere și oferă feedback țărilor participante. Prezentarea și dezbaterile rapoartelor este destinată îmbunătățirii, înțelegerii Cadrelor naționale ale calificărilor și a sistemelor între țările participante la implementarea CEC. Scopul acestui proces este de a ajunge la o înțelegere realistă a Cadrelor naționale ale calificărilor și a legăturii acestora cu CEC, precum și a calificărilor incluse în CNC și a mecanismelor de asigurare a calității. În acest proces de evaluare reciprocă, membrii CEC joacă rolul de "prieteni critici" și își ajută colegii din alte țări să-și prezinte sistemele și calificările într-un mod transparent.

O țară a realizat referențierea la CEC odată ce grupul consultativ al CEC consideră că raportul de referențiere este suficient de transparent și respectă toate cele 10 criterii de referențiere. În cazul în care grupul consultativ nu consideră raportul și explicațiile date satisfăcătoare, țara va fi invitată să furnizeze clarificări sau să prezinte un raport revizuit în timpul altei ședințe a grupului consultativ al CEC.

Ca forum central pentru discuții între Comisie, statele membre și factorii interesați în ceea ce privește implementarea CEC, grupul consultativ al CEC joacă un rol important în consolidarea încrederii între țările implicate în CEC. Încrederea este dezvoltată în continuare activității de învățare reciprocă cu un accent tematic specific.

Revizuirea Recomandării CEC din mai 2017

Crearea Cadrului European al Calificărilor a demarat procesul prin care calificările din Europa au devenit mai ușor de comparat. În 2017, recomandarea privind CEC - reflectând un sprijin puternic din partea statelor membre - a fost revizuită pentru a include noi elemente care vor ajuta cadrul să se adapteze provocărilor actuale și viitoare. Elementele noi includ:

- o invitație adresată statelor membre de a actualize referențierea CNC la CEC;
- revizuirea principiilor de asigurare a calității, axate pe calificări;
- schimburi de informații și consultări între statele membre pentru a se asigura coerența nivelurilor alocate calificărilor internaționale incluse în cadrele naționale ale calificărilor;
- posibilitatea de a elabora și de a aplica criteriile și proceduri care să permită cadrele de calificare ale țărilor terțe să fie comparate cu CEC;
- recomandări privind îmbunătățirea comunicării cu privire la CEC.

Mai mult, practicile existente au devenit mai transparente prin includerea lor în Recomandare (de exemplu, criteriile de referențiere la CEC).

Actualizarea referențierii CEC

Rapoartele de referire reprezintă o "poză la minut" și la un anumit moment în timp, și acestea vor deveni în cele din urmă depășite pe măsură ce cadrele și sistemele naționale de calificări vor evolua. Acesta este motivul pentru care recomandarea revizuită a CEC invită statele membre să își revizuiască și actualizeze rapoartele de referențiere, atunci când este cazul. Informații incluse în rapoartele de referință ar trebui să fie corecte și transparente, deoarece acestea influențează în mod direct măsura în care CNC este de încredere. În acest fel, transpunerea nivelurilor de calificare naționale în nivelurile CEC va rămâne relevantă și în conformitate cu sistemele naționale de calificare. De asemenea, aceasta determină în ce măsură CEC poate facilita comparabilitatea și portabilitatea calificărilor.

Referențierea CNC la CEC și comparabilitatea astfel disponibilă, influențează, de asemenea, revizuirea și reînnoirea calificărilor naționale. Procesul de învățare reciprocă care are loc la nivelul UE poate prezenta schimbările din sistemul de educație, formare și calificare, ceea ce ar putea fi în beneficiul cursanților.

Publicarea rapoartelor de referențiere

Țările care au realizat referențierea la CEC sunt invitate să facă publice rezultatele procesului în termen de șase luni, atât la nivel național, cât și la nivel european. La nivel european, acest lucru se realizează în prezent prin portalul Oportunități de învățare și calificări.

Țările pot împărtăși, de asemenea, informațiile privind bazele lor naționale de calificări sau registre prin conectarea acestora la portalul "Oportunități de învățare și calificări" sau să își publice calificările pe portalul ESCO (Clasificarea Europeană a Aptitudinilor, Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor). Datele privind calificările trebuie să includă nivelul CEC (și CNC) și informații despre rezultatele învățării. Informațiile publicate fac calificări ușor accesibile persoanelor fizice, angajatorilor, furnizorilor de educație și formare, organismelor de recunoaștere, și așa mai departe.

Nivelurile CEC pe certificate, suplimente și în registrele de calificări

Odată ce se face referențierea la CEC, țările sunt invitate să adauge o referință clară la nivelul corespunzător al CEC pe toate documentele de calificare eliberate de autoritățile competente (de exemplu, certificate, diplome, suplimente) și / sau în registrele de calificare. Afișarea pe certificate și diplome face mai vizibil cadrul calificărilor european și național pentru persoanele fizice și angajatori.

Principiile de asigurare a calității CEC

Încrederea în calitatea și nivelul de calificare cu un nivel potrivit CEC este esențială pentru a sprijini mobilitatea între granițele sectoriale și geografice, făcând esențială asigurarea calității. Recomandarea din 2017 a consolidat principiile de asigurare a calității privind CEC, care sunt exprimate în următoarele moduri:

- Statele membre ar trebui să se asigure că calificările care au un nivel CEC sunt în concordanță cu principiile comune pentru asigurarea calității prevăzute în Anexa IV, fără a aduce atingere principiilor naționale de asigurare a calității aplicabile calificărilor naționale.
- Criteriile de referențiere 5 și 6 ale CEC vizează asigurarea calității. Criteriul 5 solicită ca sistemele naționale de asigurare a calității pentru educație și formare să se refere la CNC sau la sisteme care sunt conforme cu principiile privind asigurarea calității, astfel cum sunt specificate în Anexa IV la Recomandare. Criteriul 6 prevede că procesul de referențiere trebuie să includă un accord declarant din partea organismelor relevante de asigurare a calității cu privire la faptul că raportul de referențiere este în conformitate cu aranjamente naționale de asigurare a calității, cu dispozițiile relevante și cu practica națională.
- Anexa IV la Recomandarea CEC conține 10 principii de asigurare a calității pentru calificările care fac parte din CNC sau din sistemele care sunt referențiate la CEC.

Acestgea prevăd că toate calificările cu nivel CEC ce trebuie să fie conforme cu principiile de asigurare a calității pentru a spori încrederea în calitatea și nivelul acestora. Principiile sunt compatibile cu cele două cadre europene existente pentru asigurarea calității: Standarde și Linii Directoare pentru Asigurarea Calității în Spațiul European al Învățământului Superior (ESG) și Cadrul European pentru Asigurarea Calității în Educația și Formarea Profesională (EQAVET) pentru EFP.

Principiile de asigurare a calității pentru calificările cu nivel CEC

În conformitate cu circumstanțele naționale și luând în considerare diferențele sectoriale, asigurarea calității calificărilor cu nivel CEC ar trebui:

- să vizeze conceperea calificărilor, precum și aplicarea abordării bazate pe rezultatele învățării;
- să asigure o evaluare valabilă și fiabilă în conformitate cu standardele transparente convenite, bazate pe rezultatele învățării, precum și să vizeze procesul de certificare;
- să cuprindă mecanisme de feedback și proceduri pentru o îmbunătățire continuă;
- să implice toate părțile interesate relevante în toate etapele procesului;
- să fie compus din metode de evaluare consecvente, care să asocieze autoevaluarea cu revizuirea externă;
- să facă parte integrantă din gestiunea internă, inclusiv activitățile subcontractate, a organismelor care eliberează calificări cu nivel CEC;
- să se bazeze pe obiective, standarde și orientări clare și măsurabile;
- să fie susținut cu resurse adecvate;
- să includă o revizuire periodică a organismelor sau agențiilor de monitorizare externă existente care desfășoară activități de asigurare a calității;
- să includă accesul electronic la rezultatele evaluării

CEC și sistemele de credite

Prin utilizarea abordării rezultatelor învățării, CEC și CNC-urile ar trebui să sprijine mai bine persoanele atunci când se deplasează (i) între diferite niveluri de educație și formare; (ii) în interiorul și între sectoarele educației și formării, (iii) între educație și formare și piața forței de muncă și (iv) în interiorul și peste granițe.

În conformitate cu Recomandarea revizuită, statele membre ale UE au convenit în cazul în care CNC-urile conțin sau sunt legate de sistemele de credite, acestea trebuie să fie utilizate mai departe într-un mod coordonat pentru a sprijini tranzițiile și a facilita progresul. Au fost astfel create șapte principii care sunt compatibile cu instrumentele de transparență existente pentru sistemele de credit cum ar fi, Sistemul european de transfer și acumulare a creditelor (ECTS) în învățământul superior și Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională (ECVET) în EFP.

CEC și Cadrul Calificărilor din Spațiul European al Învățământului Superior

CEC este compatibil cu Cadrul Calificărilor din Spațiul European al Învățământului Superior și descriptorii ciclurilor acestuia. Cadrul a fost aprobat de miniștrii educației în cadrul procesului interguvernamental Bologna în 2005. Cu excepția provinciei Kosovo⁴, toate țările care utilizează CEC participă la procesul Bologna. Ciclul scurt (care poate fi legat sau inclus în primul ciclu), primul, al doilea și al treilea ciclu al cadrului corespund nivelurilor CEC 5-8, respectiv.

Majoritatea țărilor care au realizat referențierea CEC au pregătit un singur raport care include, de asemenea, autocertificarea la Cadrul Calificărilor din Spațiul European al Învățământului Superior.

⁴ Denumirea nu aduce atingere poziției cu privire la statut, și este în conformitate cu UNSC 1244 și cu Opinia ICCJ cu privire la declarația de independență a Kosovo

Descriptorii care definesc nivelurile CEC

	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
	În contextul CEC, cunoștințele sunt descrise ca fiind teoretice și/sau faptice.	În contextul CEC, aptitudinile sunt descrise ca fiind cognitive (implicând utilizarea gândirii logice, intuitive și creative) și practice (implicând dexteritate manuală și utilizarea de metode, materiale, unelte și instrumente).	În contextul CEC, responsabilitatea și autonomia sunt descrise ca fiind capacitatea cursantului de a aplica cunoștințele și aptitudinile sale într-un mod autonom și responsabil.
Nivelul 1	Cunoștințe generale de bază	Aptitudini de bază necesare pentru a executa sarcini simple	Munca sau studiul sub supraveghere directă într-un context structurat
Nivelul 2	Cunoștințe faptice de bază într-un domeniu de muncă sau de studiu	Aptitudini cognitive și practice de bază, necesare pentru utilizarea informațiilor relevante în scopul executării sarcinilor și al rezolvării problemelor de rutină prin utilizarea unor reguli și instrumente simple	Munca sau studiul sub supraveghere, cu un anumit grad de autonomie
Nivelul 3	Cunoștințe faptice, cunoașterea unor principii, procese și concepte generale dintr-un domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru executarea sarcinilor și rezolvarea problemelor prin selectarea și aplicarea de metode, instrumente, materiale și informații de bază	Asumarea responsabilității pentru executarea sarcinilor într-un domeniu de muncă sau de studiu Adaptarea propriului comportament la circumstanțe, pentru rezolvarea problemelor
Nivelul 4	Cunoștințe faptice și teoretice în contexte largi, în cadrul unui domeniu de muncă sau de studiu	O gamă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru găsirea de soluții la probleme specifice, într-un domeniu de muncă sau de studiu	Autogestionare în cadrul liniilor directe aferente unor contexte de muncă sau de studiu în general previzibile, dar care se pot schimba Supravegherea activității de rutină a altor persoane, preluând o anumită responsabilitate pentru evaluarea și îmbunătățirea activităților de muncă sau de studio
Nivelul 5	Cunoștințe faptice și teoretice cuprinzătoare, specializate, într-un domeniu de muncă sau de studiu și conștientizarea limitelor cunoștințelor respective	O gamă amplă de aptitudini cognitive și practice necesare pentru conceperea de soluții creative la probleme abstracte	Gestionare și supraveghere în situații de muncă sau de studiu în care schimbările sunt imprevizibile Revizuirea și dezvoltarea performanțelor proprii și ale altora
Nivelul 6	Cunoștințe avansate într-un domeniu de muncă sau de studiu,	Aptitudini avansate, care denotă control și inovare, necesare pentru a rezolva probleme	Gestionarea de activități sau proiecte tehnice sau profesionale complexe, prin asumarea

	Cunoștințe	Aptitudini	Responsabilitate și autonomie
	care implică înțelegerea critică a teoriilor și principiilor	complexe și imprevizibile într-un domeniu de muncă sau de studiu specializat	responsabilității pentru luarea deciziilor în situații de muncă sau de studiu imprevizibile Asumarea responsabilității pentru gestionarea dezvoltării profesionale a indivizilor și a grupurilor
Nivelul 7	Cunoștințe foarte specializate, unele dintre ele situându-se în avangarda nivelului de cunoștințe dintr-un domeniu de muncă sau de studiu, ca bază a unei gândiri și/sau cercetări originale Conștientizare critică a cunoștințelor dintr-un domeniu și a cunoștințelor aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudini de specialitate pentru rezolvarea problemelor în materie de cercetare și/sau inovare, pentru dezvoltarea de noi cunoștințe și proceduri și pentru integrarea cunoștințelor din diferite domenii	Gestionarea și transformarea situațiilor de muncă sau de studiu care sunt complexe, imprevizibile și necesită noi abordări strategice Asumarea responsabilității pentru a contribui la cunoștințele și practicile profesionale și/sau pentru revizuirea performanței strategice a echipelor Nivelul
Nivelul 8	Cunoștințe la cel mai avansat nivel dintr-un domeniu de muncă sau de studiu sau aflate la granița dintre diferite domenii	Aptitudinile și tehnicile cele mai avansate și specializate, inclusiv abilitatea de sinteză și evaluare, necesară pentru rezolvarea problemelor critice de cercetare și/sau inovare și pentru extinderea și redefinirea cunoștințelor sau a practicilor profesionale existente	Demonstrarea unui nivel ridicat de autoritate, de inovare, de autonomie, de integritate științifică și profesională, precum și a unui angajament susținut pentru dezvoltarea de noi idei sau procese aflate în avangarda unor situații de muncă sau de studiu, inclusiv în materie de cercetare

Cum poate fi utilizat CEC și cine beneficiază de CEC?

CEC a fost creat pentru mai multe scopuri. În timp ce scopul său principal este de a-i ajuta pe cetățeni să își urmeze cariera de învățare și în câmpul muncii, acesta sprijină, de asemenea, părțile interesate în educație, formare și ocuparea forței de muncă în îmbunătățirea politicilor și practicilor. Ca un cadru de referință pentru calificări, cuprinzător și incluziv, ce abordează toate tipurile și nivelurile, CEC are mulți utilizatori, variind de la persoane fizice, angajatori, sindicate, furnizori de educație și formare, organisme de recunoaștere a calificărilor până la autorități guvernamentale și organizații internaționale.

Câteva dintre beneficiile din experiențele anterioare cât și preconizate pentru publicul țintă sunt rezumate mai jos.

CEC sprijină o carieră pe piața forței de muncă

Calificările dau acces la locuri de muncă și oferă baza pe care se construiesc carierele. Obținerea unui loc de muncă sau trecerea de la un loc de muncă la altul necesită înțelegerea calificărilor, judecarea corectă a acestora și evaluarea în mod corect de angajatori și de alți actori ai pieței forței de muncă. Prin urmare este esențială capacitatea unei calificări de a arăta ceea ce titularul ei cunoaște, înțelege și poate face.

Utilizarea rezultatelor învățării pentru a descrie calificările - includerea nivelurilor de calificare naționale și europene în acestea - facilitează interpretarea angajatorilor către candidații și calificările lor .

De asemenea, CEC permite angajatorilor să evalueze mai bine calificările din alte țări și instituții care nu le sunt cunoscute. Ei pot înțelege mai bine nivelul fiecărui candidat, astfel încât să le compare calificările cu calificările naționale, să înțeleagă relevanța lor și să vadă cum rezultatele învățării corespund nevoilor companiei sau sectoarelor de muncă.

Prin intermediul CEC, angajatorii pot trata Europa ca o singură zonă de calificare. Acest lucru reduce obstacolele din calea mobilității forței de muncă, sprijină o utilizare mai bună a cunoștințelor, a competențelor și abilităților existente îmbunătățind concordanța dintre cererea și oferta forței de muncă.

CEC promovează un limbaj comun între educație, formare și piața forței de muncă

Promovând trecerea la rezultatele învățării, CEC poate, de asemenea, să faciliteze dialogul cu privire la nevoile pieței muncii și prevederile sistemelor de educație și formare. Dialogul structurat care utilizează rezultatele învățării ca limbă comună ajută la consolidarea relevanței și creșterea atractivității calificărilor.

CEC și CNC ca o hartă ce ajută cursanții să ia decizii în educația și formarea continuă

CEC, fiind strâns legat de cadrele naționale ale calificărilor din 39 de țări europene⁵, oferă o hartă cuprinzătoare a tuturor tipurilor și nivelurilor de calificare din Europa. Din ce în ce mai accesibil, prin baze de date naționale de calificare, cursanții pot folosi cadrele de calificare pentru a identifica nivelul unei anumite calificări și modul în care aceasta este legată de alte calificări. Ca o hartă care face legătura dintre diferitele cadre naționale ale calificărilor, cadrul European al calificărilor este relevant pentru diferite grupuri de cursanți și oferă o imagine de ansamblu ușor accesibilă a rutelor de calificare și a calificărilor. Persoanele fizice care caută educație sau formare continuă pot utiliza cadrele de calificare ca punct de intrare spre informații despre cursuri și programe relevante.

CEC și CNC-urile reprezintă un facilitator al învățării pe tot parcursul vieții

Deschiderea de calificări pentru o varietate mai mare de experiențe de învățare, de exemplu muncă și timp liber, sunt esențiale pentru promovarea învățării pe tot parcursul vieții. Abordarea bazată pe rezultatele învățării face posibilă luarea în considerare a experiențelor din afara învățământului formal.

Validarea învățării non-formale și informale în Europa

Majoritatea țărilor europene au stabilit aranjamente pentru validarea învățării non-formale și informale. Aceste aranjamente fac posibilă identificarea, evaluarea și, dacă se respectă standardele și cerințele agreate, recunoașterea învățării anterioare drept calificare parțială sau totală. Acest lucru este important pentru cetățeni deoarece muncă dublă este evitată și sunt luate în considerare diverse experiențe bogate de învățare⁶.

Rutele flexibile de învățare sunt condiții prealabile importante pentru facilitarea învățării pe tot parcursul vieții. Aranjamentele pentru transferul și acumularea de credite fac parte din această abordare. CEC și abordarea bazată pe rezultatele învățării sprijină transferul și acumularea de credite și poate, împreună cu validarea învățării non-formale și informale, să faciliteze direct învățarea pe tot parcursul vieții.

Calificările cu un nivel CEC sunt o monedă de încredere

Deoarece sistemele de educație și formare diferă de la o țară la alta, poate fi dificil de apreciat valoarea și relevanța calificărilor străine. Prin urmare, există riscul să nu fie judecate și evaluate corect calificările. Aceeași problemă poate apărea când se combină calificări din diferite sectoare și instituții de educație și formare profesională.

Nivelurile CEC sunt incluse din ce în ce mai mult în certificatele și diplomele naționale din întreaga Europă, ceea ce face posibilă identificarea modului în care o anumită calificare este legată de altele dintr-un context european mai mare. Cooperarea sistematică și pe termen lung dintre țări prin

⁵ <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/national-qualifications-framework-nqf>

⁶ <http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning>

intermediul CEC și CNC, care acționează ca paznici ai calificărilor care respectă principiile de asigurare a calității, se asigură că aceste niveluri pot fi de încredere în Europa. Ca urmare, cetățenii pot distinge mai ușor între calificările care pot fi de încredere sau nu, sau pe cele "false". În acest fel, CEC servește într-un fel și pentru "protecție a consumatorilor".

CEC facilitează recunoașterea calificărilor

CEC facilitează recunoașterea calificărilor prin promovarea utilizării rezultatelor învățării, permițând titularilor și beneficiarilor calificărilor să evalueze în mod direct conținutul, nivelul și profilul calificării în cauză.

CEC acționează împreună cu alte instrumente europene și internaționale care sprijină recunoașterea calificărilor. În timp ce aceste instrumente se concentrează pe calificări reglementate și/sau academice, CEC sprijină recunoașterea învățării pentru toate calificările.

Instrumentele europene și internaționale care susțin recunoașterea calificărilor

- Directiva 2005/36 /CE abordează recunoașterea calificărilor profesionale în UE, permițând profesioniștilor să se deplaseze dincolo de frontiere și să își exercite profesia sau să ofere servicii în străinătate⁷;
- Convenția⁸ de recunoaștere de la Lisabona este un acord internațional administrat de UNESCO și de Consiliul Europei, care permite recunoașterea calificărilor academice în Europa și în afara granițelor acesteia;
- Rețeaua ENIC/NARIC este o rețea⁹ de centre naționale create pentru a sprijini în mod direct instituțiilor și cetățenilor în recunoașterea calificărilor academice;

CEC sprijină alte instrumente de transparență ale UE

Comisia Europeană, în strânsă cooperare cu statele membre, a lansat un număr de instrumente care au sprijinit modernizarea sistemelor europene de educație și formare în ultimii zece ani. Concentrându-se pe necesitatea unei transparențe și comparabilități sporite a competențelor și a calificărilor, aceste instrumente sprijină învățarea geografică și pe tot parcursul vieții a cetățenilor. Perspectiva privind rezultatele învățării poate fi văzută ca un "lipici" care leagă aceste instrumente, respectând diversitatea soluțiilor naționale, dar, în același timp, permițându-le să lucreze împreună.

Multe dintre aceste instrumente vizează cetățenii în mod direct, ca în cazul Europass și al sistemelor de credite pentru învățământul superior (ECTS) și VET (ECVET). În timp ce Europass sprijină persoanele fizice în procesul de învățare și în carieră, sistemele de credite facilitează căile flexibile de învățare și învățarea pe tot parcursul vieții.

Un alt grup de instrumente sprijină activitatea autorităților și instituțiilor naționale și se adresează indirect nevoilor cetățenilor. Acest lucru se aplică unei serii de inițiative privind consilierea în carieră și validarea inițiativelor de învățare, unde inițiativele europene reprezintă un stimulent

⁷ https://ec.europa.eu/growth/single-market/services/free-movement-professionals/qualifications-recognition_en

⁸ <https://rm.coe.int/168007f2c7>

⁹ <http://www.enic-naric.net/>

pentru stabilirea aranjamentelor naționale și a practicilor comune. Instrumentele care sprijină cooperarea privind asigurarea calității în învățământul superior (ESG) și VET (EQAVET) urmăresc să crească încrederea și transparența între țări. Mai mult, odată cu introducerea clasificării ESCO, Comisia a stabilit o terminologie care să sprijine concentrarea pe rezultatele învățării și consolidarea dialogului între părțile interesate din educație, formare profesională și de pe piața forței de muncă.

Ce impact a avut CEC până acum?

Prezentare generală

Începând cu anul 2008, 39 de țări au implementat CEC. În plus, pe lângă cele 28 de state membre UE, această cifră include încă 11 state non-membre (Albania, Bosnia și Herțegovina, Fosta Republică Iugoslavă a Macedoniei, Islanda, Kosovo¹⁰, 10 Liechtenstein, Muntenegru, Norvegia, Serbia, Elveția și Turcia).

În prezent, 34 de țări (26 de state membre ale UE și 8 state care nu sunt membre) și-au corelat cadrul național al calificărilor cu CEC. Aceasta înseamnă că a fost stabilită o legătură clară între nivelul național și cel european. Majoritatea rapoartelor de referințiere au fost de asemenea publicate pe portalul "Oportunități de învățare și calificări în Europa"¹¹.

Pentru a ajunge la implementarea deplină și pentru a crește gradul de conștientizare în rândul publicului larg, țările ar trebui să ia măsuri astfel încât calificările lor să conțină o referire clară la nivelul CEC potrivit. Nivelurile de calificare europene ar trebui să figureze pe documentele de calificare și în bazele de date sau registrele de calificare pentru a face calificările mai transparente și mai comparabile. Vizibilitatea nivelurilor CEC este un element-cheie pentru succesul implementării CEC.

În prezent, 23 din țările care au realizat referințierea la CEC afișează nivelurile CEC pe certificate, diplome sau suplimentele Europass, în timp ce 17 țări menționează nivelurile de calificare CEC în bazele de date sau registre de calificare. În prezent, mai multe țări lucrează pentru a-și conecta bazelor de date la portalul "Oportunități de învățare și calificări în Europa". De asemenea, acestea pot face legătura cu portalul ESCO¹².

Dezvoltarea cadrelor naționale ale calificărilor și trecerea la rezultatele învățării

CEC a avut un impact major asupra dezvoltării cadrelor naționale ale calificărilor în Europa. În prezent, au fost înființate 43 de cadre naționale, în timp ce doar 3 au existat înainte de adoptarea primei Recomandări privind CEC în 2008.

Majoritatea țărilor au introdus cadre de calificare cu opt niveluri, deși unele au mai puțin sau mai multe (de exemplu, Franța are 5 nivele, Irlanda 10 și Scoția 12). Mai multe țări, de asemenea, utilizează sub-niveluri, care sunt considerate importante pentru a răspunde intereselor anumitor factori interesați și uneori a face loc și pentru calificările moștenite.

În timp ce etapele timpurii ale CEC au fost axate, în principal, pe punerea la punct a cadrului național pentru corelarea cu CEC, activitățile curente ale multor cadre naționale se concentrează pe atribuirea nivelului pentru calificările individuale și revizuirea calificărilor. Prin dezvoltarea cadrelor naționale, CEC a contribuit, prin urmare, la îmbunătățirea transparenței sistemelor naționale de calificări.

¹⁰ Această desemnare nu aduce atingere poziției privind statutul și este în conformitate cu Rezoluția 1244 a Consiliului de Securitate al ONU și cu avizul ICJ privind Kosovo

¹¹ <https://ec.europa.eu/ploteus/>

¹² <http://ec.europa.eu/esco>

Dialogul între factorii interesați

Un alt impact a fost implicarea și dialogul dintre factorii interesați din educație/ formare și ocuparea forței de muncă și diferiții actori din domeniul educației/ formării. Pe modelul CEC, aproape toate CNC-urile menționate sunt cadre cuprinzătoare care includ un spectru larg de calificări. În consecință, au fost înființate structuri permanente de dialog în mai multe țări, care includ autoritățile publice, învățământul superior, VET, partenerii sociali și organizații civile.

CNC și VET de nivel superior

Implementarea CEC și acest dialog au condus la un nivel mai ridicat de paritate între VET și învățământul superior în unele țări. Descriptorii CEC sunt neutri în ceea ce privește pregătirea academică și profesională, și nu specifică pe ce nivel ar trebui plasate diferite tipuri de calificare. Punerea în aplicare a CEC arată că și calificările vocaționale și profesionale pot fi, de asemenea, menționate la nivelurile 5-8 (de exemplu, calificările meșteșugarilor germani și austrieci sunt referențiate la nivelul 6, în timp ce CNC-ul elvețian este conceput în mod explicit pentru a susține acest principiu).

Corelarea cadrelor de calificări și validarea învățării non-formale și informale

Recomandarea din 2012 privind validarea învățării non-formale și informale a considerat legătura cu CNC-urile ca fiind importantă pentru punerea în aplicare în continuare a măsurilor de validare în Europa. Actualizarea din 2016 a inventarului european¹³ privind validarea confirmă că țările acordă acum o prioritate deosebită legării cadrelor de calificare și aranjamentelor de validare. CEC și CNC, prin focalizarea pe rezultatele învățării, acționează ca un punct de referință pentru identificarea, documentarea, evaluarea și recunoașterea învățării dobândite în context non-formale și informale.

Calificări acordate în afara sistemului formal de educație și formare profesională

Majoritatea CNC-urilor europene acoperă calificările oferite în cadrul educației și formării formale (de exemplu, VET, învățământul superior și învățământul general). Aceste calificări sunt reglementate și acordate de autoritățile naționale. Cu toate acestea, există o tendință crescătoare în rândul țărilor de a deschide cadrele de calificare pentru a include și calificările acordate în educația și formarea continuă, care sunt adesea acordate în afara sistemului formal național de calificare.

Impactul mondial

CEC și descriptorii săi de nivel au fost o sursă de inspirație pentru dezvoltarea cadrelor de calificări la nivel mondial. În prezent sunt peste 150 de CNC-uri existente sau în curs de dezvoltare¹⁴. Un efect secundar pozitiv al faptului că CEC este relativ bine cunoscut în afara Europei a fost faptul că organismele de recunoaștere a calificărilor înțeleg mai ușor calificările, ceea ce facilitează recunoașterea acestora.

¹³<http://www.cedefop.europa.eu/en/events-and-projects/projects/validation-non-formal-and-informal-learning/european-inventory>

¹⁴<https://publications.europa.eu/en/publication-detail/-/publication/406d3baf-deef-11e7-9749-01aa75ed71a1/language-en>

O privire spre viitor

Revizuirea Recomandării CEC din mai 2017 a dat un nou impuls procesului CEC. Recomandarea invită statele membre să revizuiască și să actualizeze referințierea la CEC, dacă este cazul, ceea ce ajută la asigurarea faptului că informațiile care stau la baza procesului de referințiere sunt corecte, transparente și reflectă schimbările relevante la nivel național. În același timp, nucleul procesului CEC, și anume referințierea CNC și a nivelurilor acestora la CEC, rămâne în vigoare.

Recomandarea revizuită marchează un pas important în evoluția CEC. În timp ce primele etape ale CEC s-au axat, în principal, pe corelarea cadrelor naționale la cadrul comun de referințiere, procesul este acum caracterizat prin includerea calificărilor în cadrele de calificare. Toate calificările corelate cu CEC ar trebui să respecte principiile generale de asigurare a calității din Anexa IV la Recomandare.

În contextul CEC, stabilirea procedurilor pentru a stabili nivelurile pentru calificările internaționale care sunt incluse în cadrele naționale va fi un nou domeniu de activitate în care schimbul de informații și consultarea între statele membre vor fi crucială pentru consecvență.

Recomandarea revizuită deschide, de asemenea, calea către o posibilă cooperare cu țările terțe pentru a permite compararea cadrelor lor de calificări (naționale sau regionale) cu CEC. O astfel de cooperare ar putea consolida comparabilitatea calificărilor europene cu cele ale țărilor terțe, precum și facilita mobilitatea cetățenilor din UE și din afara UE.

În viitorul apropiat, se vor lucra în continuare pentru descrierea, utilizarea și aplicarea rezultatelor învățării pentru a spori transparența, înțelegerea și comparabilitatea calificărilor.

Comunicarea va fi îmbunătățită pentru a ajunge mai bine la angajatori, furnizori de educație și formare, cursanți, lucrători și alte părți interesate și a le informa cu privire la beneficiile CEC și CNC. Pentru a arăta valoarea adăugată a CEC și pentru a-i crește utilizarea, Recomandarea revizuită continuă să sublinieze importanța afișării nivelurile corespunzătoare ale CEC în cadrul calificărilor.

În cele din urmă, CEC este, de asemenea, echipat pentru a face față evoluțiilor viitoare în materie de învățare și de muncă. Pentru a se adapta la lumea digitală de astăzi, nivelurile CEC pot fi afișate și în bazele de date privind calificările. În plus, un set comun de câmpuri de date pentru publicarea electronică a informațiilor privind calificările cu un nivel al CEC sunt incluse în Recomandarea revizuită. Acest lucru îi va ajuta pe toți cei implicați să țină pasul cu noile modalități de diseminare și corelare a informațiilor în beneficiul cursanților, lucrătorilor, celor aflați în cautarea unui loc de muncă și angajatorilor. Va continua, de asemenea, și activitatea de pe portalurile europene pentru a se asigura că informațiile privind calificările sunt accesibile și publicate, adaptându-se la nevoile realității de mâine.

Acronime

Centrul European pentru Dezvoltarea Formării Profesionale	Cedefop
Sistemul european de credite pentru educație și formare profesională	ECVET
Sistemul european de transfer și acumulare de credite	ECTS
Cadrul european al calificărilor pentru învățarea pe tot parcursul vieții	EQF/CEC
Asigurarea europeană a calității în educația și formarea profesională	EQAVET
Clasificarea Europeană a Aptitudinilor, Competențelor, Calificărilor și Ocupațiilor	ESCO
Standarde și orientări europene pentru asigurarea calității în Spațiul european al învățământului superior	ESG
Fundația Europeană pentru Formarea Profesională	ETF
Uniunea Europeană	UE
Cadrul Național al Calificărilor	CNC
Educația și formarea profesională	VET/ EFP